

Tapahtui meidän piirissämme

Kalastaja Vilho Ansomäki (Ofonän Vasä) täytti 50 vuotta 30. 1. 56 Nilsiä kirkonkylässä Savossa. Hän on kotoisin Aunuksesta, Munjärven pitäjän Suopohjan kylästä. Kalastuksen makuun hän pääsi isän ja isoisän opastuksella suurella Santalan järvellä. Sen ohella otti osaa talonsa maataloustöihin. Poikasena hän otti osaa myös heimonsa vapaustaisteluun alusta loppuun. Suomeen hän tuli 1920-luvulla. Asettui asumaan Suojärven Välikylään. Aluksi oli tehtaan työläisenä. Myöhemmin osti henkilöauton ja liikennöi ammattimaisesti. Kalastajan veri veti kuitenkin hänet Laatokalle. Hän avioitui Salmassa. Harjoitti ammattikalastusta hyvällä tuloksella. Hän otti osaa sekä talvi- että jatkosotaan. Vuonna 1944 hän saapui Pielavedelle vaimonsa ja neljän lapsen kera. Sieltä hän muutti pian Nilsiään. Toimeentulo oli aluksi niukkaa. Vaimonsa kuoli synnytykseen jättäen eloon terveen pojan. Muutaman vuoden kuluttua hän meni naimisiin sotalesken kanssa ja perheen ruokavahvuus kasvoi tuplatan. Ansomäki yritti kuitenkin sekä kalastajana että verkkojen kutojana. Nyt hänet tunnetaan laajalti koko ympäristössä iloisena, tyynenä ja ystävällisenä naapurina sekä hyvänä ammattimiehenä. Juhlapäivänään hän joutui lukuisten onnittelujen kohteeksi. Häntä onnittelivat sekä syntyperäiset nilsiäiläiset että sinne asettuneet salmilaiset siirtolaiset. Savon ja Karjalan murteet soituivat sopuisasti yhteen. Pari suopohjalaista oli saapunut satojen virstojen takaa.

Talon toisena juhla-aiheena olivat kihlajaiset. Karjalainen Pekka Ansomäki kihlasi itselleen Savon neitsyen Sirkka Keinäsen, varmuuden vuoksi ennen armeijaan lähtöä.

Sellaista sattuu . . .

Kyproksella palveleva brittiläinen sotilas sai kotoaan kirjeen, jossa mainittiin, että sotasensuuri oli pyyhkinyt joitakin rivejä hänen edellisestä kirjeestään. Mies suuttui ja lisäsi seuraavaan kirjeeseensä tällaisen jälkikirjoituksen: »Vilkaiskaapa postimerkin alle!»

Sensuurissa muuan kersantti hikoili kolme tuntia irroittaakseen sievästi postimerkin, jonka alle oli kirjoitettu: »Heikkarin hyvää liimaa, eikös ollutkin? Häähää!»

* * *

Moskovaan saapui joku tavallista nokkelampi amerikkalainen sanomalehtimies. Hän sai rauhassa tutustua kaupunkiin ja sen elämään. Näkemänsä ja kuulemansa perusteella hän laati artikkelin omaan lehteensä. Ennen postitusta hän luki sen itse läpi. Huomasi, että kirjoituksesta tuli ehkä liiankin »realisti». Tämän johosta hän lisäsi puumerkinsä alle: »Käytän selostuksessani ehkä tarpeettoman suoraa kieltä, saa nähdä, jos sensuuri laskee sen läpi.» Hän postitti lähetyksen ja jäi tutkimaan edelleen kaupungin elämää. Viikon kuluttua lähetyksä saapuu takaisin hänen hotelliinsa. Pienestä lappusesta hän saattoi lukea: »Levitätte maastamme valheellisia tietoja, meillä ei ole sensuuria». Tämä lienee voinut hyvinkin tapahtua kansanviholliseksi tuomitun poliisiministeri Berijan aikoihin.

Helsingissä, tarkemmin sanottuna Sörkän linnassa, allekirjoittanut vietti v. 1946 koko kesän. Seura oli hyvin valikoitua. Presidentti Ryti, useita ministereitä, kenraaleja, everstejä ja satamäärin muita aseveljiä aina etulinjan jermuihin saakka. Vieruskopissani istui itse »Kylmä Kalle», nykyään, kunnioitettu ja arvossa pidetty armeijamme komentaja. Vika oli vain siinä, että saamamme silakat usein haiskahtivat, perunasato oli sinä vuonna laadultaan keinoa ja ennen kaikkea meiltä puuttui vapaus. Olimme Valpon ja Leinon vankeja, minä kuulustelua varten teljettynä, epätoivoisen pitkäksi ajaksi. Vaivaisia minuutteja kestäneen kävelymme aikana vankilan pihalla etäisyys ystävien ja kylänmiesten kesken piti olla vähintään 5 metriä, kädet taakse ristiin asetettuna ja kaikkinaisen puhelu ankarasti kiellettyä. Kopissa yksin istuen aika tuli pitkäksi. Ei siis ihme, että ihminen tulee runolliseksi. Ensimmäisen runoni kirjoitin isäni eläessä. Hän repi sen palasiksi ja neuvoi unohtamaan moisen taidon. Nyt en voinut tirppaa ja kirjoitin elämäni toisen runon pienelle päiväkkaralle, joka rohkeasti nosti päätään vankilan muuten niin tallatulla pihalla. Kirjoitin. Lähetin sen vaimolleni viikon kirjeeni mukana. Ei tullut perille. Valpon sensuuri katsoi sen vaaralliseksi suomalaiselle yhteiskunnalle. Maa ilma säästyi yhdeltä epäonnistuneelta runoilijalta. Kolmatta yritystä en tee. Tiedän, että en ole runoilija, kun isä ja Valpon sensuuri, kaksi auktoriteettia, ovat sen näin kovakouraisesti sanoneet. Se oli suomalaisen aseveljen Golgata-aikaa.

BRIHA.